A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2018. július 25.*

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Európai elfogatóparancs – 2002/584/IB kerethatározat – Az 1. cikk (2) bekezdése, a 3. cikk 2. pontja és a 4. cikk 3. pontja – A végrehajtás megtagadásának okai – Büntetőügyben folytatott nyomozás megszüntetése – A *ne bis in idem* elve – Olyan keresett személy, aki az ugyanazon cselekményre vonatkozó korábbi eljárásban tanú volt – Ugyanazon személlyel szemben több európai elfogatóparancs kibocsátása”

A C-268/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Županijski Sud u Zagrebu (Zágráb megyei bíróság, Horvátország) a Bírósághoz 2017. május 18-án érkezett, 2017. május 16-i határozatával terjesztett elő az

AY

elleni európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger (előadó) és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. február 28-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– AY képviseletében L. Valković és G. Mikuličić odvjetnici, M. Lester QC, S. Abram és P. FitzGerald barristers, valamint M. O’Kane solicitor,

– az Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta képviseletében T. Laptoš, V. Marušić és D. Hržina, meghatalmazotti minőségben,

– a horvát kormány képviseletében T. Galli, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek, J. Vláčil és O. Serdula, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: horvát.

– Írország képviseletében M. Browne, és L. Williams, valamint A. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: G. Mullan BL,

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z., Koós G. és Tátrai M. M., meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében G. Eberhard, meghatalmazotti minőségben,

– a román kormány képviseletében E. Gane, C.-M. Florescu és R.-M. Mangu, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében R. Troosters, M. Mataija és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. május 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.) (a továbbiakban: 2002/584 kerethatározat) 1. cikke (2) bekezdésének, 3. cikke 2. pontjának, valamint 4. cikke 3. pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az AY magyar állampolgár elleni európai elfogatóparancsnak a Županijski Sud u Zagrebu (Zágráb megyei bíróság, Horvátország) általi kibocsátására irányuló eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

3 A 2002/584 kerethatározat 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

4 E kerethatározat „Az európai elfogatóparancs alkalmazási köre” című 2. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„(1) Európai elfogatóparancs olyan cselekmények esetén bocsátható ki, amelyeknél a kibocsátó tagállam joga szerint a büntetési tétel felső határa legalább tizenkét havi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés, illetve ha a szabadságvesztést kiszabó ítéletet vagy a szabadságelvonással járó intézkedést már meghozták, ennek időtartama legalább négy hónap.

(2) E kerethatározat értelmében és a cselekmény kettős büntethetőségének mérlegelése nélkül az európai elfogatóparancs alapján átadásra kerül sor az alábbi bűncselekmények esetében, ha ezeknél a kibocsátó tagállam joga szerint a kibocsátó tagállamban a büntetési tétel felső határa legalább háromévi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés:

[…]

– korrupció,

[…]”

5 Az említett kerethatározatnak „Az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező megtagadásának okai” címet viselő 3. cikke szerint:

„A végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága (a továbbiakban: végrehajtó igazságügyi hatóság) az alábbi esetekben tagadja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[…]

2. ha a végrehajtó igazságügyi hatóság rendelkezésére álló információkból az derül ki, hogy a keresett személyt valamely tagállam ugyanazon cselekményéért már jogerősen elítélte, feltéve hogy elítélése esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélkező tagállam joga szerint az már nem hajtható végre;

[…]”

6 Az említett kerethatározatnak „Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okai” című 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság az alábbi esetekben tagadhatja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[…]

3. ha a végrehajtó tagállam igazságügyi hatóságai úgy határoztak, hogy nem indítanak büntetőeljárást vagy megszüntetik azt az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekmény tekintetében, vagy ha egy tagállamban a keresett személy ellen ugyanazon cselekmény miatt jogerős határozatot hoztak, ami a további büntetőeljárás akadályát képezi;

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

7 AY-t, aki magyar állampolgár és egy vállalat igazgatóságának elnöke, Horvátországban 2014. március 31-én vesztegetéssel vádolták meg. Az Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemért felelős hivatal, Horvátország) által előterjesztett vádiratban azzal vádolják őt, hogy jelentős pénzösszeget fizetett jogellenesen egy magas rangú horvátországi politikus részére annak fejében, hogy elérje egy szerződés megkötését.

8 Az AY elleni nyomozás Horvátországban 2011. június 10-én indult meg. Az e nyomozás megindításáról szóló határozat elfogadásakor nemzetközi jogsegély keretében kérték az illetékes magyar hatóságot, hogy AY-t hallgassa ki gyanúsítottként, és kézbesítsen számára egy idézést.

9 A horvát hatóságok jogsegély iránti megkeresés útján több alkalommal megismételték e kérelmet. Magyarország azonban e kérelemnek nem tett eleget, azzal az indokkal, hogy annak teljesítése sértette volna a magyar nemzeti érdekeket. Következésképpen a horvátországi nyomozást 2012 decemberében felfüggesztették.

10 Ugyanakkor a horvát hatóságok által megküldött adatok alapján Magyarország legfőbb ügyésze 2011. július 14-én nyomozást indított annak megalapozott gyanúja miatt, hogy a magyar Büntető Törvénykönyv szerinti vesztegetés nemzetközi kapcsolatban bűncselekményt követtek el. A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy e nyomozást a magyar Központi Nyomozó Főügyészség 2012. január 20-án megszüntette azon az alapon, hogy az elkövetett cselekmény a magyar jog értelmében nem bűncselekmény.

11 Az említett nyomozást nem AY mint gyanúsított ellen, hanem kizárólag egy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben indították meg. Ennek keretében AY-t csak tanúként hallgatták ki. Ezenkívül nem került sor azon magas rangú horvátországi politikus kihallgatására, akinek a pénzt állítólag átadták.

12 A Horvát Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozását követően és a büntetőeljárás horvátországi megindítását megelőzően a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelemért felelős hivatal 2013. október 1-jén európai elfogatóparancsot bocsátott ki AY ellen.

13 Ezen európai elfogatóparancs végrehajtását a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) 2013. október 7-i határozata azzal az indokkal tagadta meg, hogy a rendelkezésre álló információk alapján megállapítható volt, hogy ugyanazon cselekmény miatt, mint amelyen az elfogatóparancs is alapul, már büntetőeljárás indult Magyarországon, az említett eljárást pedig megszüntették.

14 Az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadását követően AY-t Németországban és Ausztriában azonosították, e két tagállam azonban jelezte, hogy akként határoztak, hogy az Interpol közvetítésével kibocsátott nemzetközi körözési felhívást nem teljesítik, mivel annak végrehajtása sértheti a *ne bis in idem* elvét. Ezt követően az Interpol Főtitkársága akként határozott, hogy törli az AY ellen kiadott nemzetközi körözési felhívást, továbbá hogy a *ne bis in idem* elvének megsértésével kapcsolatos kockázat fennállása miatt, valamint a Magyarország által felvetett nemzetbiztonsági okokból adódóan a Horvát Köztársaság AY-nal összefüggésben nem jogosult az Interpol csatornáit igénybe venni.

15 Miután AY-nal szemben Horvátországban vádat emeltek, 2015. december 15-én újabb európai elfogatóparancs került kibocsátásra, ezúttal a kérdést előterjesztő bíróság európai elfogatóparancsokért felelős tanácsa által, ezt az elfogatóparancsot azonban Magyarország soha nem hajtotta végre.

16 2017. január 27-én a kérdést előterjesztő bíróság ismét megküldte ezt az európai elfogatóparancsot az illetékes magyar hatóságnak. E bíróság e tekintetben pontosította, hogy mivel AY ellen büntetőeljárás indult e bíróság előtt, és mivel az európai elfogatóparancsot eredetileg az ügyészség bocsátotta ki az ezen eljárás megindítását megelőző szakaszban, a körülmények a kibocsátó tagállamban megváltoztak.

17 Mivel a második európai elfogatóparancs megküldése után 60 nap eltelt válasz nélkül, a kérdést előterjesztő bíróság az Eurojust horvát tagjához fordult. E bíróság jelzi, hogy a beavatkozását követően e tag továbbította neki az illetékes magyar hatóság véleményét, amelyben az szerepelt, hogy e hatóság úgy ítélte meg, hogy azt az európai elfogatóparancsot, amelyről a horvátországi büntetőeljárás nyomozási szakaszában már határoztak, nem köteles végrehajtani. Következésképpen e hatóságot nem kötik a 2002/584 kerethatározatban előírt elbírálási határidők sem. Ezenkívül jelezték, hogy Magyarországon nem áll fenn jogi lehetőség AY letartóztatására vagy a Horvátországban 2015. december 15-én kibocsátott második európai elfogatóparancs végrehajtására irányuló újabb eljárás megindítására. Az illetékes magyar igazságügyi hatóság 2017. április 4-én ezzel megegyező véleményt továbbított a kérdést előterjesztő bíróságnak.

18 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt kifejezi a végrehajtás megtagadásának alapjául szolgáló, a 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontjában és 4. cikkének 3. pontjában szabályozott okok értelmezésével kapcsolatos kétségeit. E bíróság úgy véli, hogy az európai elfogatóparancs középpontjában a keresett személy áll, vagyis annak a határozatnak, amelyre az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának indokaként hivatkoznak, a keresett személyre gyanúsítotti vagy terhelti minőségében kell vonatkoznia. Ha a keresett személyt az e határozat alapjául szolgáló eljárás során tanúként hallgatták ki, e határozat nem szolgálhat az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának alapjául. Következésképpen a nyomozást Magyarországon megszüntető azon határozat, amely nem AY ellen irányult, nem igazolhatja az átadás megtagadását.

19 A kérdést előterjesztő bíróság másrészt annak tisztázása érdekében ítéli szükségesnek a Bíróság eljárását kezdeményezni, hogy melyek a végrehajtó tagállam kötelezettségei akkor, ha az európai elfogatóparancsot valamely büntetőeljárás megindítását megelőző és azt követő szakaszok során eltérő illetékes hatóságok bocsátották ki több alkalommal.

20 Következésképpen a Županijski sud u Zagrebu (Zágráb megyei bíróság, Horvátország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontját, hogy az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekmény tekintetében a büntetőeljárás meg nem indításának vagy megszüntetésének ténye kizárólag az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekményre vonatkozik, vagy ez a rendelkezés úgy értendő, hogy a büntetőeljárásról való lemondásnak vagy annak átengedésének a keresett személyt is kell érintenie, mint e büntetőeljárásban gyanúsítottat/terheltet?

2) Megtagadhatja-e egy tagállam a kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontjára hivatkozással akkor, ha a tagállam igazságügyi hatósága az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekmény kapcsán akár a büntetőeljárás meg nem indításáról, akár annak megszüntetéséről döntött, abban az esetben, ha e büntetőeljárás keretében a keresett személy tanú volt, nem pedig gyanúsított/terhelt?

3) Azon nyomozást megszüntető határozat, amelyben a keresett személy nem gyanúsított volt, hanem tanúként hallgatták ki, kellő indokul szolgál-e a többi tagállam számára ahhoz, hogy a 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontja alapján megtagadja a kibocsátott európai elfogatóparancs teljesítését?

4) Milyen kapcsolatban áll egymással az átadás megtagadásának a kerethatározat 3. cikkének 2. pontja szerinti kötelező oka – amely szerint »a végrehajtó igazságügyi hatóság rendelkezésére álló információkból az derül ki, hogy a keresett személyt valamely tagállam ugyanazon cselekményért már jogerősen elítélte« – és az átadás megtagadásának a kerethatározat 4. cikkének 3. pontja szerinti mérlegelhető oka – amely szerint »egy tagállamban a keresett személy ellen ugyanazon cselekmény miatt jogerős határozatot hoztak, ami a további büntetőeljárás akadályát képezi«?

5) Úgy kell-e értelmezni a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdését, hogy a végrehajtó állam köteles határozni minden számára továbbított európai elfogatóparancsról, abban az esetben is, amikor már határozott a másik igazságügyi hatóság által ugyanazon keresett személy ellen ugyanazon büntetőeljárás keretében kibocsátott korábbi európai elfogatóparancsról, és az újabb európai elfogatóparancs kibocsátását az európai elfogatóparancsot kibocsátó állam körülményeiben bekövetkezett változás indokolja (előzetes döntéshozatalra utaló határozat – a büntetőeljárás megindítása, a bűncselekmény elkövetésére utaló valószínűsítő körülményekre vonatkozó szigorúbb követelmények, új illetékes igazságügyi hatóság/bíróság)?”

A Bíróság előtti eljárás

21 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikke alapján kérte a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem sürgősségi eljárásban történő elbírálását. Kérelmének alátámasztása érdekében e bíróság kiemelte többek között, hogy a keresett személyt elfoghatják, továbbá hogy elrendelték az előzetes letartóztatását.

22 Az ötödik tanács 2017. június 1-jén az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően akként határozott, hogy e kérelemnek nem ad helyt. Ugyanakkor az alapeljárás körülményeire tekintettel a Bíróság elnöke 2017. június 9-i határozatában az eljárási szabályzat 53. cikkének (3) bekezdése alapján elrendelte, hogy ezt az ügyet soron kívül bírálják el.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

23 AY azon az alapon vitatja az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát, hogy a feltett kérdésekre adandó válaszok a Horvátországban a távollétében ellene folytatott eljárás szempontjából nem relevánsak. A kérdések arra vonatkoznak, hogy más tagállamok kötelesek voltak-e, illetve kötelesek-e végrehajtani az ellene kibocsátott első és második európai elfogatóparancsot. Márpedig e kérdések eldöntése nem szükséges ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság meghozhassa a vádakkal kapcsolatos határozatát.

24 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikk alapján létrehozott együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak az ítélete meghozatala tekintetében fennálló szükségességét, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, ha a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2017. október 12-i Sleutjes ítélet, C-278/16, EU:C:2017:757, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Ebből következik, hogy a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdéseket hatékonyan megválaszolja (2017. október 12-i Sleutjes ítélet, C-278/16, EU:C:2017:757, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 A jelen ügyben a Bíróság elé terjesztett iratokból nem tűnik ki egyértelműen, hogy a jelen helyzet a fentiek valamelyikének megfelelne. Jelenleg ugyanis AY-nal kapcsolatban két külön eljárás van folyamatban a kérdést előterjesztő bíróság előtt, vagyis egy távollétben folytatott büntetőeljárás e bíróság eljáró tanácsa előtt, valamint egy európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárás az ilyen ügyekben hatáskörrel rendelkező tanács előtt. Márpedig a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem ez utóbbi eljárás kereteibe illeszkedik.

27 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy azért fordul a Bírósághoz, hogy a feltett kérdésekre adott válaszoknak megfelelően határozatot hozzon az AY ellen kibocsátott európai elfogatóparancs visszavonásáról. Ezért nem lehet azt állítani, hogy a feltett kérdések nem függenek össze a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárás tényállásával vagy tárgyával, sem pedig azt, hogy a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű.

28 Mindenesetre az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát nem vonja kétségbe az a körülmény, hogy a feltett kérdések a végrehajtó igazságügyi hatóság kötelezettségeire vonatkoznak, miközben a kérdést előterjesztő bíróság az európai elfogatóparancsot kibocsátó igazságügyi hatóság. Az európai elfogatóparancs kibocsátása következtében ugyanis a keresett személyt adott esetben letartóztathatják, vagyis az sérti e személy egyéni szabadságát. Márpedig a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az európai elfogatóparancsra vonatkozó eljárást illetően az alapvető jogok biztosítása elsődlegesen a kibocsátó tagállam feladata (2018. január 23-i Piotrowski ítélet, C-367/16, EU:C:2018:27, 50. pont).

29 Ezért e jogok biztosítása érdekében – amelynek céljából valamely igazságügyi hatóság az általa kibocsátott európai elfogatóparancs visszavonására irányuló határozatot hozhat – fontos, hogy az ilyen hatóságnak lehetősége legyen előzetes döntéshozatal érdekében a Bírósághoz fordulni.

30 Így meg kell állapítani, hogy az alapeljárásban az európai elfogatóparancs hatályban tartása vagy az annak visszavonásáról szóló határozat meghozatala attól a kérdéstől függ, hogy a 2002/584 kerethatározatot akként kell-e értelmezni, hogy a jelen ügyben fennállókhoz hasonló körülmények között a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága jogosult, sőt, adott esetben köteles arra, hogy a részére továbbított európai elfogatóparancs tárgyában ne hozzon határozatot, vagy megtagadja annak végrehajtását.

31 Következésképpen a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az ötödik kérdésről

32 Ötödik kérdésével – amelyet elsőként kell megvizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága köteles a részére továbbított minden európai elfogatóparancsról abban az esetben is határozni, ha e tagállamban az ugyanazon személyre vonatkozó és ugyanazon cselekményt érintő korábbi európai elfogatóparancsról már hoztak határozatot, viszont a második európai elfogatóparancsot csak azért bocsátották ki, mert a keresett személlyel szemben a kibocsátó tagállamban vádat emeltek.

33 Mint az kitűnik a 2002/584 kerethatározat 1. cikke (2) bekezdésének szövegéből, a tagállamok kötelesek minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és a kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően végrehajtani. Kivételes körülmények hiányában tehát a végrehajtó igazságügyi hatóságok csakis a végrehajtás megtagadásának az e kerethatározatban taxatíve felsorolt eseteiben tagadhatják meg az európai elfogatóparancs végrehajtását, és annak végrehajtását kizárólag az e kerethatározatban kimerítő jelleggel felsorolt feltételekhez köthetik. Így az említett kerethatározat kifejezetten tartalmazza az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező (3. cikk) és mérlegelhető megtagadásának okait (4. és 4a. cikk) (lásd: 2017. augusztus 10-i Tupikas ítélet, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 50. és 51. pont).

34 Ezzel összefüggésben a 2002/584 kerethatározat 15. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a]z érintett személy átadásáról az e kerethatározatban előírt határidőkön belül és feltételek mellett a végrehajtó igazságügyi hatóság határoz”. A kerethatározat 17. cikkének (1) és (6) bekezdése emellett kimondja, hogy „[a]z európai elfogatóparancsot soron kívül intézik és hajtják végre”, továbbá hogy „[a]z [ilyen] elfogatóparancs végrehajtásának megtagadását indokolni kell”. A kerethatározat 22. cikke ezenkívül úgy rendelkezik, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság haladéktalanul értesíti a kibocsátó igazságügyi hatóságot az európai elfogatóparancs nyomán teendő intézkedésekről hozott határozatáról.

35 Következésképpen, mint azt a főtanácsnok is megállapította az indítványának 38. pontjában, az olyan végrehajtó igazságügyi hatóság, amely az európai elfogatóparancs kibocsátását követően nem tesz intézkedést, és így nem továbbít semmilyen határozatot a kibocsátó igazságügyi hatóságnak, nem tesz eleget a 2002/584 kerethatározat említett rendelkezései alapján fennálló kötelezettségeinek.

36 Ennek következtében az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága köteles a részére továbbított minden európai elfogatóparancsról abban az esetben is határozni, ha e tagállamban az ugyanazon személyre vonatkozó és ugyanazon cselekményt érintő korábbi európai elfogatóparancsról már hoztak határozatot, viszont a második európai elfogatóparancsot csak azért bocsátották ki, mert a keresett személlyel szemben a kibocsátó tagállamban vádat emeltek.

Az első négy kérdésről

37 Első négy kérdésével – amelyeket együtt kell megvizsgálni – a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontját és 4. cikkének 3. pontját akként kell-e értelmezni, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásának e rendelkezések közül az egyik vagy a másik alapján történő megtagadása érdekében lehet-e hivatkozni olyan ügyészségi határozatra, mint a magyar Központi Nyomozó Főügyészségnek az alapeljárásban szóban forgó határozata, amely megszüntetett egy ismeretlen elkövető ellen indított olyan nyomozást, amelynek során azt a személyt, akivel szemben európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, csupán tanúként hallgatták ki.

A 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontjáról

38 A 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontja az európai elfogatóparancs végrehajtása olyan kötelező megtagadásának okáról rendelkezik, amelynek értelmében a végrehajtó igazságügyi hatóságnak meg kell tagadnia az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha arról tájékoztatják, hogy a keresett személyt valamely tagállamban ugyanazon cselekményért már jogerősen elítélték, feltéve hogy elítélése esetén a büntetést már végrehajtották, végrehajtása folyamatban van, vagy az ítélkező tagállam joga szerint az már nem hajtható végre.

39 E rendelkezés célja annak elkerülése, hogy adott személy ellen ugyanazon cselekmény miatt újabb büntetőeljárás induljon, vagy vele szemben újabb büntetőítéletet hozzanak (2010. november 16-i Mantello ítélet, C-261/09, EU:C:2010:683, 40. pont), és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében szabályozott *ne bis in idem* elvét tükrözi, amelynek értelmében senkit sem lehet ugyanazon bűncselekményért kétszer büntetőeljárás alá vonni vagy büntetni.

40 Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának egyik feltétele az, hogy a keresett személyt már „jogerősen elítélt[ék]”.

41 E tekintetben pontosítani kell, hogy még ha a 2002/584 kerethatározat 3. cikke 2. pontjának szövege „elítélésre” is utal, e rendelkezés az adott nemzeti jogrendszerben a büntető igazságszolgáltatásban részt vevő hatóság által hozott, a tagállamban a büntetőeljárást jogerősen megszüntető határozatokra is alkalmazandó, még ha az ilyen határozatokat bírósági közreműködés nélkül hozzák is meg, és nem is öltik bírósági határozat formáját (lásd analógia útján: 2016. június 29-i Kossowski ítélet, C-486/14, EU:C:2016:483, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint úgy kell tekinteni, hogy a keresett személyt a 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontja értelmében ugyanazon cselekményért már jogerősen elítélték, amennyiben a büntetőeljárás következtében a büntetőjogi felelősségre vonhatóság véglegesen megszűnik, illetve amennyiben valamely tagállam igazságügyi hatóságai olyan határozatot hoztak,

amelyben a gyanúsítottat jogerősen felmentették a terhére rótt cselekmények tekintetében (2010. november 16-i Mantello ítélet, C-261/09, EU:C:2010:683, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 A 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontja értelmében vett „jogerős elítélés” így feltételezi az ezt megelőző olyan büntetőeljárás lefolytatását, amelyet a keresett személy ellen indítottak (lásd ebben az értelemben: 2010. november 16-i Mantello ítélet, C-261/09, EU:C:2010:683, 46. és 47. pont; 2014. június 5-i M ítélet, C-398/12, EU:C:2014:1057, 31. és 32. pont; 2016. június 29-i Kossowski ítélet, C-486/14, EU:C:2016:483, 34. és 35. pont).

44 Másfelől a *ne bis in idem* elve csak azokra a személyekre alkalmazandó, akiket valamely tagállamban jogerősen elítéltek (lásd: 2006. szeptember 28-i Gasparini és társai ítélet, C-467/04, EU:C:2006:610, 37. pont). Ezzel szemben ez az elv nem terjed ki azokra a személyekre, akiket valamely büntetőeljárás keretében csupán kihallgattak, így például a tanúkra.

45 A jelen esetben a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy a horvátországi megkeresést követően Magyarországon folytatott azon nyomozást, amelyet a Központi Nyomozó Főügyészség a 2012. január 20-i határozatával megszüntetett, ismeretlen elkövető ellen indították meg. E nyomozást nem AY mint gyanúsított vagy terhelt ellen folytatták, mivel az illetékes magyar hatóság e személyt csupán tanúként hallgatta ki. Így az ellene folytatott büntetőeljárás hiányában AY nem tekinthető úgy, mint akit a 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontja értelmében jogerősen elítéltek.

46 Következésképpen az európai elfogatóparancs végrehajtásának a 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontja alapján történő megtagadása érdekében nem lehet hivatkozni olyan ügyészségi határozatra, mint a magyar Központi Nyomozó Főügyészségnek az alapeljárásban szóban forgó határozata, amely megszüntetett egy olyan nyomozást, amelynek során azt a személyt, akivel szemben európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, csupán tanúként hallgatták ki.

A 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontjáról

47 A 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontja a végrehajtás megtagadásának három mérlegelhető okát határozza meg.

48 A kerethatározat 4. cikkének 3. pontjában szabályozott első végrehajtás-megtagadási ok szerint a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha a végrehajtó tagállam igazságügyi hatóságai úgy határoztak, hogy az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekmény tekintetében nem indítanak büntetőeljárást.

49 Márpedig a magyar Központi Nyomozó Főügyészségnek az alapeljárásban szóban forgó határozata nem arra irányul, hogy eltekintsenek a büntetőeljárás megindításától, vagyis a végrehajtás megtagadásának ezen oka a jelen ügyben fennállókhoz hasonló körülmények között nem releváns.

50 A 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontjában szabályozott második végrehajtás-megtagadási ok szerint az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadható, ha a végrehajtó tagállam igazságügyi hatóságai úgy határoztak, hogy az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekmény tekintetében megszüntetik a büntetőeljárást.

51 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 3. pontjának első része, amely a végrehajtás megtagadásának ezen okát tartalmazza, kizárólag „az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekmény[re]”, nem pedig a keresett személyre vonatkozik.

52 Emlékeztetni kell arra is, hogy mivel az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadása kivételnek minősül, az ilyen elfogatóparancs végrehajtásának megtagadása alapjául szolgáló okokat szigorúan kell értelmezni (lásd: 2018. január 23-i Piotrowski ítélet, C-367/16, EU:C:2018:27, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53 Márpedig, mint azt a Bizottság is állítja, nyilvánvalóan túl széles körű lenne és az európai elfogatóparancs végrehajtására irányuló kötelezettség megkerülésének kockázatával járna az olyan értelmezés, amely szerint az európai elfogatóparancs végrehajtása a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontjában szereplő második megtagadási ok alapján megtagadható lenne, amennyiben ez az elfogatóparancs olyan cselekményekkel megegyező cselekményekre vonatkozik, amelyek már egy korábbi határozat tárgyát képezték, anélkül hogy jelentősége lenne azon személy azonosságának, aki ellen büntetőeljárást folytatnak.

54 Mint az ugyanis kitűnik e kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdéséből, az európai elfogatóparancs a keresett személy elfogása és átadása végett valamely tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat. Ezért az európai elfogatóparancsot nem csupán valamely bűncselekmény tekintetében bocsátják ki, hanem az szükségképpen egy meghatározott személyre irányul.

55 Ezenkívül a végrehajtás megtagadása ezen okának nem az a célja, hogy valamely személyt megvédjen attól, hogy vele szemben ugyanazon cselekmény miatt több tagállamban egymás követő nyomozást folytassanak (lásd analógia útján: 2016. június 29-i Kossowski ítélet, C-486/14, EU:C:2016:483, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

56 A 2002/584 kerethatározat ugyanis a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térségbe illeszkedik, amelyen belül egyrészt biztosított a személyek szabad mozgása, másrészt pedig az kiegészül különösen a bűnmegelőzésre és bűnüldözésre vonatkozó megfelelő intézkedésekkel (lásd analógia útján: 2016. június 29-i Kossowski ítélet, C-486/14, EU:C:2016:483, 46. pont).

57 Ezért a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontjában szabályozott második végrehajtás-megtagadási okot annak fényében kell értékelni, hogy elő kell segíteni a bűnmegelőzést és bűnüldözést (lásd analógia útján: 2016. június 29-i Kossowski ítélet, C-486/14, EU:C:2016:483, 47. pont).

58 Márpedig meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben fennállókhoz hasonló körülmények között, amikor is egyrészt ismeretlen elkövető ellen, nem pedig az európai elfogatóparanccsal keresett személy ellen folytattak nyomozást, másrészt pedig az e nyomozást megszüntető határozatot nem a keresett személy vonatkozásában hozták meg, nem volt szó e személynek a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 3. pontjának első része szerinti büntetőeljárásban való olyan részvételéről, amely igazolná az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadását.

59 Ezt az értelmezést megerősíti a 2002/584 kerethatározat keletkezése is, mivel a Bizottság eredeti javaslatából (COM(2001) 522 végleges, 18. o.) kitűnik, hogy e kerethatározat 4. cikke 3. pontjának első része a Párizsban, 1957. december 13-án aláírt európai kiadatási egyezmény (kihirdette: az 1994. évi XVIII. tv.) 9. cikkének második mondatát tükrözi. Ez utóbbi rendelkezés szerint „[n]em engedélyezik a kiadatást, ha a megkeresett Fél illetékes hatóságai a kiadni kért személlyel szemben már jogerős ítéletet hoztak a kiadatási kérelem tárgyát képező bűncselekmény vagy bűncselekmények miatt”. E tekintetben az ezen egyezményhez fűzött magyarázó jelentés pontosítja, hogy az említett rendelkezés olyan személy esetére vonatkozik, aki „ellen” a büntetőeljárás akadályát képező vagy azt megszüntető határozatot hoztak (lásd az európai kiadatási egyezményhez fűzött magyarázó jelentés [Párizs, 1957. XII. 13., az Európa Tanács Szerződéseinek Tára – 24. szám] 9. oldalát).

60 Így a jelen ítélet 58. pontjában ismertetettekhez hasonló körülmények között az említett határozatra nem lehet hivatkozni annak érdekében, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontjában szabályozott második végrehajtás-megtagadási ok alapján megtagadják az európai elfogatóparancs végrehajtását.

61 Végül, a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 3. pontjában szabályozott harmadik végrehajtás-megtagadási ok szerint a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha valamely tagállamban a keresett személy ellen ugyanazon cselekmény miatt jogerős határozatot hoztak, ami a további büntetőeljárás akadályát képezi.

62 E tekintetben elegendő megállapítani, hogy a végrehajtás megtagadásának ezen oka nem alkalmazható a jelen eljárás tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben, mivel nem teljesülnek az alkalmazásának feltételei.

63 Következésképpen az eddigi megfontolások összességére tekintettel az első négy kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontját és 4. cikkének 3. pontját akként kell értelmezni, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásának e rendelkezések közül az egyik vagy a másik alapján történő megtagadása érdekében nem lehet hivatkozni olyan ügyészségi határozatra, mint a magyar Központi Nyomozó Főügyészségnek az alapeljárásban szóban forgó határozata, amely megszüntetett egy ismeretlen elkövető ellen indított olyan nyomozást, amelynek során azt a személyt, akivel szemben európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, csupán tanúként hallgatták ki, anélkül hogy e személy ellen büntetőeljárást folytattak volna, valamint hogy e határozatot vele szemben hozták volna meg.

A költségekről

64 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága köteles a részére továbbított minden európai elfogatóparancsról abban az esetben is határozni, ha e tagállamban az ugyanazon személyre vonatkozó és ugyanazon cselekményt érintő korábbi európai elfogatóparancsról már hoztak határozatot, viszont a második európai elfogatóparancsot csak azért bocsátották ki, mert a keresett személlyel szemben a kibocsátó tagállamban vádat emeltek.**

2) **A 2009. február 26-i 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontját és 4. cikkének 3. pontját akként kell értelmezni, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásának e rendelkezések közül az egyik vagy a másik alapján történő megtagadása érdekében nem lehet hivatkozni olyan ügyészségi határozatra, mint a magyar Központi Nyomozó Főügyészségnek az alapeljárásban szóban forgó határozata, amely megszüntetett egy ismeretlen elkövető ellen indított olyan nyomozást, amelynek során azt a személyt, akivel szemben európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, csupán tanúként hallgatták ki, anélkül hogy e személy ellen büntetőeljárást folytattak volna, valamint hogy e határozatot vele szemben hozták volna meg.**

Aláírások